

Kristýna Mazancová V7.G
"Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá."
(vypravování)

„Sešli jsme se tu dnes, abychom uctili památku zesnulého Petra Trošky, který i přes veškerou...“

Tak nezáživnou řeč jsem snad ještě neslyšel. Ono taky, co by se ten kněz snažil? U hrobu stojíme jen on, já a nějací dva stálí zákazníci nedaleké hospody. Pravděpodobně Petrovi přátelé.

Kněz monotónně vypráví svou strojově naučenou řeč, ale ke mně doléhá pouze štiplavý zápach starého potu a kadidla. Obrací se mi žaludek! Toto si Jaroušek nezasloužil!

Nořím se do svých vzpomínek a kněze nechávám, ať si jako kolovrátek přemílá svou naučenou písničku znovu a znovu dokola, bez kapky citu, špetky emoce.

„Tak kolik nám jich tedy ještě zbývá?“ Jaroušek se pomalým krokem došoural po chodbě až k chladicím boxům. „Už je tu jen jeden,“ prohlásil sklíčeně. Pohoršeně jsem si odplívl. Ať už je Jaroušek sebehodnější člověk, tohle opravdu nenávidím! Závislost na práci se v něm kloubí s až morbidní láskou ke kopání děr do země. Děr asi dva metry dlouhých, necelé dva metry hlubokých a sto dvacet čísel širokých.

„To je taková škoda,“ povídá Jaroušek, „že už je to dnes poslední. Ale zítra ráno by jich mohlo padnout takových pět! Cítím to v kostech! Je moc smutné, že už nebudou pro mne.“ Nechápal jsem ho a nijak moc jsem se o to ani nesnažil.

Když jsme společně nastoupili jako noví zaměstnanci hřbitova, už to bude dvacet let, co se známe, jeho nadšení pro práci mě uchvátilo a zároveň neskutečně vyděsilo. Dodnes jsem nepochopil, co na tom má. Z počátku jsem jeho nadšení pro hrobařské řemeslo sdílel, ale teď tomu tak již dávno není. Hnusí se mi to! Mrtvé nelituji, ti to nepotřebují. A pozůstali? Ti si to ani nezaslouží! Nevadí mi sledovat umělé slzy na přepudřených sinalých tvářích vdov, které se staly majetnými, ani jiné zjevy a výjevy truchlících pouze pro publikum u hřbitova. Nevadí mi smrt jako taková, považuji ji za milosrdnou. Já už jen zkrátka nenávidím práci s Jarouškem. Jeho úchylinky dosáhly kraje únosnosti. Jak se vždy hrabe v hlíně, čichá k ní. Ze dna jámy pak hrst nabere a strčí si ji do kapsy. Nebožtíkům ji pak cpe do úst a všech otvorů těla. Zvracel bych, nahlásil bych to, jen kdybych měl o trochu víc odvahy. Takto mohu jen dělat, že nic nevidím. Ale je mi z toho zle! Jen kdybych se nebál, že by mne potopili s ním. Ne, ne, já blázen nejsem!

„Jardo tohle je už opravdu příliš! Těšit se na přísun dalších nebožtíků? A ještě předpovídat jejich množství? No to už snad nemyslíš vážně!“ Víc jsem mu vytknout nemohl, musel jsem mlčet. Jen jsem vztekle zastrčil rakev na kolečkách zpět do chladicího boxu, odkud ji před chvílí Jaroušek vytáhl, a zabouchl jsem za ní dveře.

„Pojď, ať už to máme z krku!“ Popadl jsem lopatu, rýč a hodil obojí na kolečko. Neohlížel jsem se a vyrazil do hřbitovních zahrad. Neohlížel jsem se, protože jsem již znovu nechtěl sledovat ten zasněný, toužebný škleb na zjizvené tváři plný vzrušení. Za sebou jsem tak jen slyšel pomalý Jarouškův krok. Jinak mu to totiž jeho zdeformovaná noha ani nedovolila.

„Na hřbitově už nikdo není, zapni baterku a pustíme se do práce, ať můžeme zítra pana Trošku v klidu pohřbít. Ten kněz dorazí na devátou, tak ať už to máme za sebou.“

„Počkej, nespěchej na mě. Tenhle je poslední! Já to potřebuju, chápeš? Tak mi to neber, prosím tě o to.“ Jaroušek nečekal, až cokoli řeknu, a začal svůj děsivý rituál člověka, kterému naprosto přeskočilo v hlavě.

Klekl si k místu vyhrazenému pro jámu na rakev a začal své prsty proplétat s ostrou, suchou travou. „Cítíš, jak krásně chladí?“ zeptal se jakoby ze sna. Ve světle baterky vypadal ještě děsivěji než obvykle. Prudce vstal, popadl lopatu a poprvé ji zarazil hluboko do země. Vyvrátil pak obrovský drn i s kamením.

Všude se linula vůně hlíny a jílu. Jára ji nasával plnými doušky. Trochu se mu začala třást noha, ta, kterou měl pohmožděnou. Mou pomoc odbyl slovy, že tenhle je poslední. „Chci mu jámu vykopat sám!“ Začal zběsile zarývat lopatu do země. Hned ji zas vystřídal za rýč a to opakoval stále dokola a dokola. Jaroušek byl odporný morbidní blázen, se svými příběhy o tlejících mrtvolách a hřejivé peřince z hlíny, se svým cpaním toho hnědého hnusu do mrtvol, ale dnes to bylo jiné. Vypadal, že mu přeskočilo úplně. Ve chvíli, kdy ucítil vůni zeminy mísící se s teplým podzimním večerem, jako by se probral ze spánku, co měl trvat na věky, ale byl nečekaně přerušen. Oči mu potemněly a pot na jeho čele odrážel svit baterky jako lesknoucí se perly z ledu.

Hlína odletovala na hromadu čím dál tím prudčeji. Báľ jsem se. Byl stále agresivnější! Třásl se po celém těle, byl bledý a dýchal jako pes, který se snaží zchladit, rychle a povrchově. Na dřevěné násadě rýče, který odhodil vedle sebe a vyměnil znovu za lopatu, jsem spatřil dvě hnědé skvrny. Hnědé? Nebo spíš rudé? Krev! Jarouškovy ruce byly celé od krve!

„Jaroušku! Járo! Dost! Okamžitě toho nech! Jsi se zbláznil, nebo co?“ „Nech mě!“ zařval. „Tenhle je poslední, úplně poslední. Tak mě laskavě nech to dodělat! Dnes, poslední. Dnešek končí brzy a já musím vykopat hrob. Jámu dostatečně hlubokou pro nás!“ Začal brečet. Smál se a brečel, ale kopat nepřestal. Jestli to bylo vůbec možné, začal kopat ještě zběsileji. Nechápal jsem. Radši jsem o krok poodstoupil. Hrob byl již dostatečně velký, ale Jaroušek kopal dál. Řehtal se. Náhle v něm cosi zachrčelo. Posvítíl jsem baterkou na jeho obličej a v tu chvíli se prudce předklonil nad jámu a proudem do ní vyzvracel směs obsahu žaludku a krve. Otočil se na mne. Strachy jsem se nemohl pohnout. Kolena se mi třásla, chtěl jsem utíkat pryč, ale nešlo to. Jaroušek se pokusil o úsměv, ale místo toho na mě jen křečovitě vycenil rudý chrup.

Děs zostřil mé smysly. Pach železa poutal mou pozornost a já civěl na ty zuby, skrze které začala pomalu protékat další dávka černé krve. Jaroušek se zhroutil do jámy. Jámy dostatečně hluboké, aby se do ní vešla dvě těla, jedna rakev. Hodiny na kostelní věži začaly právě odbíjet půlnoc.

Dlouho jsem jen tak stál a zíral na tu díru do země, když mě napadla hrůzná myšlenka. Jaroušek kopal jámy druhým, a sám byl nakonec jednou pohlcen. Věděl, že je pro dva. On věděl, že to tak dnes skončí. Jsem hrobař, mým úkolem je pohřbívat. Vzal jsem lopatu a začal tělo zahazovat hlínou.